

ΒΑΤΙΑΔΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, τοῦ M. d' Arnaud

μέρον εἰς τὸν πρόδομον, καὶ κλείσας τὴν θύραν μετὰ μεγίστης προσοχῆς. ἔχεις ἐνίστε παραφοράς. Ἡ τόλμη δὲν ἀπχορεύει τὰς προφυλάξεις.

Ἐξήλθε δὲ ὁ Ἀνδρέας, καὶ ἡ θύρα ἐκλείσθη ὀπίσω τοῦ Ἀλλ' αἱ τελευταῖαι λέξεις αἱ πρὸς τὸν Βαλεντίνον εἶχόν τι ἀδείξιον ἀκριβῶς, διότι ἠθέλησεν ὁ Κόμης δι' αὐτῶν νὰ ἐπιδείξῃ πολλὴν τὴν δεξιότητα· ἦτον δὲ πρόδηλον ὅτι ὁ Κόμης ἠτοιμαζέτο εἰς ἔξοδον. Ἄλλως τε, καὶ εἰσερχόμενος εἰς τὸ μέγαρον ὁ Ἀνδρέας παρετήρησεν εἰς τὸν ἀλλόκοτον εὐπρεπισμὸν τοῦ κόμητος καὶ εἰς τὴν ἀμπαλίαν του, σκοπὸν προφανῶς διὰ πορείαν νυκτερινήν. Ἡ εὐκαρία ὅθεν ἦτον τόσον προκλητικὴ ὥστε δὲν ἔπρεπε νὰ τὴν ἀφήτῃ διαφεύγουσαν.

Νῦν κελαινὴ ἐκάλυπτε τὴν ὁδόν· τὰ δὲ ἀνταυγαστήρια, τὰ ἐπινυθθέντα ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ' τῇ 1786, καὶ ὁ ὁμολογεῖ τὴν χρονολογίαν των τὸ νομισματοσάκιον αὐτῶν, μόλις διέχυνον κατὰ διαστάσεις λίαν μακρὰς λάρψιν ζοφωδεστέραν καὶ τῆς νυκτὸς αὐτῆς. Ὁ Ἀνδρέας ἐτέθη κατὰ τὴν γωνίαν δρυμίσκου τινος μικροῦ ἀφροστηκότος τοῦ μεγάρου Πρεσσύ, καὶ προσεδόκα ὅ,τι βεβαίως ἐμελλε νὰ γίνῃ.

Μετὰ δὲ τέταρτον ὥρας ὁ Κύριος Πρεσσύ, προηγουμένου τοῦ Βαλεντίνου, ἐξέβη καὶ ἀνῆρχετο τὴν ὁδόν. Ὁ Ἀνδρέας τότε ἐβάδισεν ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῶν οἰκῶν δι' ἄκρων τῶν ποδῶν, καὶ ἠκολούθησε μακρόθεν τοὺς δύο τούτους ἄνδρας οἵτινες δι' αὐτοῦ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπλήρουν τὴν οἰκουμένην του ὀλόκληρον.

Ἐδῶκεν δὲ οὕτως ἐπὶ τὰ ἔχνη των, προσηλὼν τοὺς ὀφθαλμούς ἐπὶ τῶν μελανῶν αὐτῶν μορφῶν κρατῶν τῆς πνοῆς του, καὶ ζητῶν διὰ τοῦ ποδὸς τὴν χλῆν ἐν τοῖς ἐρήμοις ὁδοῖς ἐφ' ὧν οὐδεὶς διέβαινε πλέον. Τοὺς ἠκολούθησε δὲ μέχρι τῆς δεινροστοιχίας ἥτις ἔφερεν ἀκριβῶς εἰς τὴν οἰκίαν του· τοὺς εἶδε στάντας ἐνώπιον δρυφράκτων, ἀνοίγοντας θύραν καὶ εἰσερχομένους εἰς κήπον μικρόν.

Καὶ τότε φρικῶδης ἀπελπησίᾳ κατέλαβε τὸν νέον ποιητήν. Τὸ μυστήριον ἀπεκαλύφθη. Ὁ Κόμης ἐπορεύετο εἰς συνέντευξιν, καὶ οὐδεμίαν ἐκτοτε ἀμφιβολίαν εἶχεν ὁ Χενιέρος περὶ τοῦ τίς ἦτον ἡ γυνὴ ἡ κατοικοῦσα τὴν μοναχικὴν οἰκίαν· ὁ Κύριος Πρεσσύ ἦτον ἐραστής τῆς!

Γυνὴ τοσοῦτον γενναία, καρδία εὐγενὴς τοσοῦτον αἰφνης κηλιδούμεναι διὰ χυδαίας ραδιουργίας, ἐνώπιον οἰκέτου μάρτυρος δόλου! ἡ δὲ αὕτη κατεσύντριψε τὸ μέτωπον τοῦ ποιητοῦ.

— Ὅθ' διανυκτερεύσω περὶ τὴν οἰκίαν αὐτὴν, εἶπε, καὶ αὐριον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας θα μ' ἐμπνεύσῃ ἀπόφασιν τινὰ σωτήριον.

Οἱ πόδες του ἐκλονίσθησαν. Ἐκάθησε δὲ ὡς ἀτυχῆς κεκληκὼς ὁδοιπρὸς εἰς ἀνάχωμά τι πλήρης χλόης, εἰ ἐκείνων ἄτινα βρίζουσι τὰς μεγάλας ὁδοὺς.

(ἀκολουθεῖ).

Ἡ δύναμις τῶν διοικητῶν ἐν Γαλλίᾳ, (1), ἐξουσιοδοτοῦσθαι μετὰ τὴν τῶν Βασιλέων κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα. Ὁ Ἀρκαμβώδ (2) διοικητὴς τῶν ἀνακτόρων τῆς Νευστρίας εἶχε διαδεχθῇ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, παρὰ τῷ Β'. Κλόβει, τὸν Αἰγαν (γ), οὗ τινος ἡ ἀνάμνησις ἦτο προσφιλεῖς εἰς τοὺς Γάλλους· ὁ Ἀρκαμβώδ ἐβάδιζεν εἰς τὰ ἔχνη, καὶ ἠκολούθει τὴν πολιτικὴν πορείαν τοῦ προκατόχου του· ἦτο ἀφιλοκερδὴς καὶ χαρακτήρος εὐγενοῦς καὶ ὁμαλοῦ· ὁ μονάρχης καὶ τὸ ἔθνος του ἦσαν τὰ μόνα, εἰς τὰ ὅποια προσήλου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ, εἰς δὲ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ὀρασιότητα ἦνονε μεγάλα προτερήματα, τὰ ὅποια ἀπῆτει ἡ ὕψηλὴ θέσις του· ἀπέδιδον μόνον εἰς αὐτὸν ματαιὰν τι νὰ μεγαλοπρέπειαν, διότι ἐφαίνετο ὡς ἂν ἦτο, τρόπον τινά, αὐτὸς ὁ Μονάρχης· ἀλλ' ἀληθῶς ὁ Κλόβει εἶχε τὸ ὄνομα καὶ τὸν τίτλον τοῦ Βασιλέως, ὁ δὲ Ἀρκαμβώδ ἐκυβέρνησεν ἐπὶ τῆς μοναρχίας ταύτης ἤρχισεν ἡ δεινρία ἐκείνη παρακμή, ἣν

(1) Ἡ ἀξία τοῦ διοικητοῦ τῶν ἀνακτόρων ἤρξατο ἐπὶ Καριβέρτ, βασιλέως τῶν Παρισίων· ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος τοῦ στέμματος ἔσχεν ἐν πρώτοις ὅ,τι ἔχουσι σήμερον οἱ σύλαρχοι τῶν βασιλέων, ἐπέβλεπε καὶ διώκει τοὺς αὐλικούς· καὶ τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων· ἀκολούθως κατέστη ὑπουργός, ὁπληρχηγός, στρατηγός, πρίγκηψ, καὶ τέλος ὁ Βασιλεὺς τοῦ ἔθνους. Πρῶτος Κλωταίρος ὁ Β'. ἔδωκε τὸ παράδειγμα τοῦτο εἰς τὰς ἐπερχομένους γενεάς. Συγκατένευσε νὰ ἐνισχύσῃ τὴν τοσοῦτον ἐπωρελὴ ταύτην ἀξίαν, ἥτις ἐν ἀρχῇ κατεῖχετο διὰ τινὰ μόνον χρόνον. Οἱ διοικηταὶ ἐνέκριναν καὶ συνέδραμον τὴν ἀρπαγὴν του ἐπὶ τῆς δυστυχοῦς οἰκογενείας τοῦ Thiéri, ἀλλὰ δὲν ἔμεινεν ἀτιμώρητος. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Κλωταίρου κατεβιβάσθησαν τοῦ θρόνου ὑπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἐκείνων τῶν ἄνδρων, οὓς εἶχον ἀναβιβάσει εἰς τὰς παρὰ τὸν θρόνον βασιμίδας. Ὁ Pasquier εἶπεν εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸν δραστηριότητος, Ὁ Θεὸς ἐτιμώρησε τὴν βασιλείαν.

(2) Ὁ Ἀρκαμβώδ ἡ Ἐρκεβαρδ (Erchembaud ou Erbevalde) ἐκυβέρνησε, λέγει ὁ Ἀββὰς Βελλύς, μᾶλλον ὡς Μονάρχης, ἢ ὡς ὑπουργός.

(3) Ὁ Αἰγαν, κατὰ τὸν Ἀββὰν Βελλύν, διοικητὴς τῶν ἀνακτόρων ὑπῆρξε τὸ πριωτότυπον τῆς πολιτικῆς συνέσεως καὶ τῆς ἀφοσίσεως. Ὁ Ἀρκαμβέρτ, εἰς τὴν κλίνην τοῦ θανάτου του, ἐνεπιστεύθη καὶ συνέστα εἰς τὴν φροντίδα τοῦ τῶν εὐχῶν καὶ τὸν υἱόν του. Ὁ Αἰγαν ἦτο ἀξίος τοῦ δειγματος τοῦτου τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἡγεμόνος του.

παρηκολούθηται ὁ ἐξ ὁλοκλήρου ἀφηνισμὸς τῆς γενεᾶς τῶν Merovingiens. Ἀπλῆ τις παρατήρησις ἀρκεῖ νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν μαλθακότητα καὶ τὴν ἀδράνειαν τοῦ ἡγεμόνος τούτου· πρῶτος αὐτὸς μεταξὺ τῶν ἡγεμόνων ἐκάθισεν ἐφ' ἀμάξιας συρομένης ὑπὸ βοῶν. (1) Ἐπὶ δὲ τοιούτων ὀχημάτων ἐκάθηντο μόναι αἱ βασιλίδες. Μεταξὺ τῆς τοῦ Ἀρκαμβώδ πολυαριθμοῦ αὐλῆς, διέκρινέ τις νεάνιδα, ἥτις ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἐθνισμοῦ, ἥ εἰς τοὺς ἀρχαίους καιροὺς τῆς ἀποθεώσεως, ἀναμφιβόλως ἤθελε λατρευθῆ ὡς τῶν χαρίτων τετάρτη· ἡ σεμνοπρέπεια καὶ ἡ μετριοφροσύνη αὐτῆς νέαν λάμψιν προσέθετον εἰς τὰ ὠραίοντα αὐτὴν θέλητρα· ἡ παρουσία αὐτῆς ἐπέχεν εἰς τὰς καρδίας ἀπάσας ἀγάπην καὶ σεβασμὸν, καὶ ἡδύνατο νὰ εἴπῃ τις ὅτι ἡ φύσις ἐπρόικισεν αὐτὴν μὲ ἀνάστημα καὶ μέτωπον ἄξια διαδήματος καὶ πορφύρας. Ζωηρότης μετὰ συστολῆς ἠνωμένη ἐνεψύχου τὰ ὠραία αὐτῆς ὄμματα, ἅτινα ὡς καὶ τὸ ὅλον τοῦ προσώπου τῆς ἀπέπνεον θέλητρα γοητευτικά· ἡ εὐγένεια, ἡ γλυκύτης, ἡ συμπάθεια καὶ ἡ ἀρετὴ ἔλαμπον ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας αὐτῆς· κόμη δὲ μακρὰ καὶ λαμπρὰ, πίπτουσα ἀμελῶς ἐπὶ τῶν ἀλασαστρίων ὤμων τῆς, ἔδιδε θαυμασίως πλείονα λαμπρότητα εἰς τὸ περικαλλές καὶ μεγαλοπρεπές ἀνάστημά τῆς· ἡ νεάνις αὕτη ὠνομάζετο Βατίλδην, ἥτις ἐπέστεφε πάντα αὐτῆς τὰ προτερήματα μὲ τὸ ἀνώτερον ἴσως πάντων, μόλις διατρέχουσα τὸ ἐκκαίδεκατον ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς. Πειραταὶ Δανιμάρκιοι εἰς τινὰ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκδρομῶν τῶν ἤρπασαν τὴν Βατίλδην μόλις ἐξελευσάν τῆς βρεφικῆς κοιτίδος καὶ ἔφερον αὐτὴν αἰχμάλωτον μετὰ τοῦ πατρός τῆς· οἱ αἰχμάλωτοι οὗτοι πωληθέντες ἀκολούθως, κατα τὴν τότε ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν, ἠγοράσθησαν παρὰ τινος ἀξιωματικοῦ τοῦ Ἀρκαμβώδ, ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κυρίου του. Ἐδμόνδ, ὁ πατὴρ τῆς, ἀνέλαβε τὴν φροντίδα τῶν κήπων, ἡ δὲ Βατίλδη, ἡλικιωθεῖσα ὀλίγον, ἐκέρνα εἰς τὴν τράπεζαν.

Ἡ Ἔμμα, τοῦ αὐτοῦ γένους, καὶ τῆς αὐτῆς ὡς ἄγχιιστα ἡλικίας, λαβοῦσα τὴν αὐτὴν τῆς Βατίλδης τύχην, καὶ οὕτω ἐπίσης αἰχμάλωτος, ἐπεθύμει καὶ ἀνεζήτει τὴν φιλίαν τῆς· αἱ δύο αὗται νεάνιδες εὐρίσκοντο συνεχῶς ἡ μία πλησίον τῆς ἄλλης εἰς τὰ ἀνάκτορα, εἰς τοὺς κήπους καὶ παντοῦ, συνωμίλουν καὶ ἐνεπιστεύοντο τὰς μικρὰς ἰδέας τῶν καὶ τὰ ἀγνὰ μυστικά τῶν, τὰ τοσοῦτον διαφέροντα καὶ τὰ τοσοῦτον θέλγοντα τὰς δύο καρδίας, αἵτινες ἠσθάνοντο τὴν ἀνάγκην ἰσχυροῦ τινος δεσμοῦ ἐνόνοντος αὐτάς σφιγγόμενα, καὶ κατεγίνοντο νὰ ἀναπτύξωσι τὰς δεξιότητάς τῶν καὶ ν' ἀφοσιωθῶσι πρὸς ἀλλήλας. Ἐν τούτοις πρὸ ἡμερῶν τινῶν, εἶχον γείνει πλέον συνεσταλμένοι, καὶ εἶχον ὀλιγώτερα μυστικά νὰ

(1) Ἡ ἀμάξα αὕτη ἦτο εἶδος ὀχήματος, τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο Basterne.

διακοινώσωσιν ἀλλήλαις· ἡ Ἔμμα ἀνεστέναζε, καὶ οἱ αὐτοὶ στεναγμοὶ ἐξήρχοντο ἐκ τοῦ στήθους τῆς φίλης τῆς· ἐκυττάζοντο ἀμφότεραι καὶ ἐσιώπων, ἔχαμῆλονον· πάραυτα τὰ βλέμματά τῶν, καὶ ἐφαίνοντο φοβούμεναι νὰ διακόψωσι τὴν σιωπὴν· ἡ Ἔμμα ὁμως διέκοψε πρώτη τὴν σιωπὴν ἐκείνην, ἥτις ἤρχισε νὰ πιέξῃ τὴν καρδίαν τῆς, εἰπούσα. — Τί ἔχεις, ἀκριθὴ μου Βατίλδην; — Τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, ἡδυνάμην νὰ ἀπευθίνω καὶ εἰς σέ, Ἔμμα. . . τί ἔγεινεν ἡ ζωηρότης καὶ ἡ εὐθυμία ἐκείνη, ἥτις σὲ ἐχαρακτήριζε; — Δὲν εἶμαι ποσῶς τεθλιμμένη, . . σὺ μόνη φαίνεσαι σκυθρωπὴ καὶ μελαγχολικὴ. — Ἐγὼ μελαγχολικὴ, εἶπεν ἡ Βατίλδη, δὲν εἶμαι παντελῶς. . . ἡ αἰχμαλωσία μας δὲν εἶναι ἀφόρητος ὁ Ἀρκαμβώδ. . . — Ὁ Ἀρκαμβώδ; διέκοψεν ἡ Ἔμμα; εἶναι κύριος εὐεργετικός. . . ἐγὼ τὸν ὑπηρετῶ μετ' εὐχαριστήσεως· δὲν εἶσαι τῆς αὐτῆς ἰδέας, Βατίλδην; — Εἶναι ἀληθές, εἶπεν ἡ Βατίλδη, ὅτι ὁ Ἀρκαμβώδ φέρεται πρὸς ἡμᾶς μετ' ἀγαθότητος, καὶ πληροὶ ἡμᾶς μὲ εὐεργετήματα. . . ἀλλ' ὑγιαίνει, Ἔμμα, θὰ ὑπάγω πλησίον τοῦ πατρός μου.

Ἡ Βατίλδη, χωρισθεῖσα τῆς φίλης τῆς, μένει μόνη καὶ αἰσθανομένη ἐνδόμυχόν τινα συγκίνησιν, θαυμάζει διὰ τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο αἶσθημα. Ὁ Ἐδμόνδ καταλαμβάνει αὐτὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐκστάσει ἣν ἠθέλε νὰ καλύψῃ καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἑαυτὸν τῆς. — Φιλτάτῃ μου θύγατερ, τῇ λέγει μετὰ πατρικῆς στοργῆς, διατί μοὶ φαίνεσαι τεθλιμμένη; δὲν βλέπω πλέον τὴν γλυκεῖαν γαλήνην, ἥτις ἔλαμπεν ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ προσώπου σου, καὶ ἥτις καθίστη τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν δουλείαν μου ἥττον ἐπαχθὴ! ἄχ! Βατίλδην, μόνος ἐγὼ πρέπει νὰ αἰσθάνωμαι τὴν φρίκην τῆς θέσεώς μας. Ἐὰν ἐγίνωσκας εἰς τίνα χρεωστέῃς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, (καὶ λέγων ταῦτα ἀνεστέναξε βιθέως). Εἶμαι δούλος, δούλος, εἶμαι αἰχμάλωτος! ἐγὼ! καὶ ὁμως πρέπει νὰ ὑποκίψω εἰς τὴν θέλησιν τῆς εἰμαρμένης! ἀλλ' ὦ θύγατερ, ἀντὶ νὰ θλίβεσαι πρηγόρησον τὸν γέροντα πατέρα σου. . . ἀνακάλεσον εἰς τὴν μνήμην μοὶ τὴν μητέρα σου. . . τὴν μητέρα σου—καὶ εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἔρρευσαν δάκρυα ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του. — Κλιεῖτε, πάτερ μου! — Σὺ, φιλτάτῃ μου, ἀποσπᾷς τὰ δάκρυα ταῦτα. — Ἐγὼ, πάτερ μου, δὲν ἔχω οὐδεμίαν θλίψιν· ἡ θλίψις σας μόνη μὲ καθιστᾷ μελαγχολικὴν καὶ δυστυχῆ αἰχμάλωτος ἀπὸ τῆς γένεώς μου, ἐξωκειώθην μὲ τὴν ταπεινὴν μας κατὰστασιν. . . ἥτις μᾶς ὑποδουλεῖ. . . ἀλλὰ διατί δὲν εὐηρεστήθητέ ποτε νὰ μοὶ εἴπητε περὶ τῆς καταγωγῆς μου, ἡ περὶ τοῦ γένους σας. . . εἰσθε πατὴρ μου (προσθέτει ἡ Βατίλδη καταφιλοῦσα τὰς χεῖρας τοῦ σεβασμοῦ ἐκείνου γέροντος.) καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο μὲ ἀρκεῖ· ἐγὼ εἶμι θυγάτηρ σας, θυγάτηρ εὐπειθεστάτῃ καὶ φιλοστοργῇ, καὶ τοῦτο δύναιται νὰ σας πείσῃ ὅτι σέβομαι τὴν σιωπὴν σας. — Αἱ! καὶ τί πρὸς τὸ παρελθόν; Βατίλδην εἴμεθα ὑπὸ δουλείαν. Ἰδοὺ ὅποια φρικώδης εἰκὼν

παρίσταται πάντοτε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου· ἡ θλίψις μου, τὰ δυστυχήματά μου συνέταμον τὰς ἡμέρας μου καὶ προσήγγισαν τὸ τέρμα τῆς ζωῆς μου· σὺ μόνη, φιλιτάτη μου θύγατερ, ἐκράτησας μέχρι τῆς σήμερον τὸν τελευταῖόν μου στεναγμόν· καὶ, διὰ σέ μόνον ἔχω τὴν γενναιότητα νὰ ζῶ, καὶ νὰ ἀντέχω εἰς τὴν δουλείαν· τί δὲν δύναται ἡ πατρικὴ στοργή! ἀλλ' αἰσθάνομαι . . . ὅτι μετ' ὀλίγον δὲν θὰ ἔχεις πλέον πατέρα . . . καὶ θὰ σὲ ἀφήσω ἄνευ συγγενῶν . . . ἄνευ προστασίας . . . εἰς τὴν δουλείαν . . . ὦ θύγατερ φιλιτάτη, μίαν μόνην λέξιν δύναμαι ἔτι νὰ σοὶ εἰπῶ· ἐνθυμοῦ πάντοτε ὅτι μόνη ἡ ἀρετὴ ἦναι τὸ πρῶτιστον ἀγαθὸν τῶν ἀνθρώπων, μόνη ἡ ἀρετὴ εἶναι ἡ πρωτίστη βαθμὶς τοῦ γένους, καὶ ὅτι ἡ Βατίλδῃ δὲν πρέπει νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν ἐλαχίστην ἀμνηχανίαν, δὲν πρέπει νὰ ἐκφέρῃ στεναγμόν, ἂν ἡ ἀρετὴ δὲν εἶναι ὁ ὁδηγὸς αὐτῆς . . . ταράττεσαι θύγατερ! . . .

— Οὐχί, πάτερ μου . . . ποτὲ δὲν θέλω γίνεαι ἀναξία θυγάτηρ σὰς οἰοσθήποτε καὶ ἂν ἦθε, εἴσθε δι' ἐμὲ ὁ σεβαστώτερος τῶν θνητῶν· εἴσθε ἐνάρετος, καὶ πάσχετε μετὰ φρονήσεως . . . ἐγὼ θέλω σὰς μιμηθῆ, θέλω ἀκολουθήσει τὸ παράδειγμά σας· ἡ θυγάτηρ σας ἔμαθε νὰ ἀκολουθῇ τὴν ἀρετὴν, καὶ δύναται νὰ ἀποθάνῃ, ἂν ἴδῃ τὴν ἀρετὴν μακρυνομένην ἀπὸ αὐτῆς· ἀλλ' ὅποιαν πληγὴν ἀνοίξατε εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου! ὁ θάνατος δύναται νὰ σὰς ἀρπάσῃ ἀπὸ τὰς ἀγκάλας μου; οὐχί, πάτερ μου, ζήσατε διὰ τὴν δυστυχῇ Βατίλδην, ζήσατε ἵνα ἀγαπάτε αὐτήν . . . ἐνισχύσατέ με διὰ τῶν συνετῶν συμβουλῶν σας, διὰ τοῦ ἐναρέτου παραδείγματός σας. Ὁ Ἐδμόνδ τότε σφίγγει αὐτὴν εἰς τὸ στήθος του, ἡ δὲ Βατίλδῃ ἔδραμε νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ ἐπιβληθέντα αὐτῇ δουρικὰ ἔργα.

Ὁ Ἀρκαμβώδ ἔδιδε συνεχῶς μεγαλοπρεπῆ συμπόσια, ὅτε ἐκάλει τοὺς πρωτίστους τῶν εὐγενῶν τῆς Γαλλίας· αἱ δὲ ἡμέραι ἐκεῖναι ἦσαν ἡ μέραι θριαμβοῦ διὰ τὴν ὠραιότητα τῆς νέας αἰχμαλώτιδος· κολακκευτικὸς ψιθυρισμὸς προηγέτο αὐτῆς εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου, ἡ δὲ παρυσία τῆς ἐνέπνευθε θυμωσάμεν καὶ εἴκνε τὰ βλέμματα ὅλων ἐν γένει, ἰδίως ὁμοῦ καὶ τοῦ Ῥανούλφου, μεγάλου τινὸς Αὐστριακοῦ εὐγενοῦς, ἀπεσταλμένου ἀπὸ τὸν Σιγίβερτ παρὰ τῷ Κλόβι. Ὁ Ἀρκαμβώδ διεκρίνεν αὐτὸν μετὰ τῶν ξένων, οὓς ἐδέχετο μετὰ πλείονος οἰκειότητος καὶ τὸν ἐτίμα μάλιστα ὁμιλῶν πρὸς αὐτὸν μετ' ἐμπιστοσύνης· ἐν τινι συμποσίῳ περιπατοῦντες ἀμφοτέρω εἰς τὴν αἴθουσαν, διασχίζοντες τὸ σμήνος τῶν αὐλικῶν, λέγει ὁ Ῥανούλφος πρὸς τὸν Ἀρκαμβώδ· — Ἐπιτρέψατέ μοι, Κύριε, νὰ σὰς ἐρωτήσω, διὰ τί, ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου σας, τὸ ὅποιον ἐξισοῦται κατὰ τινα τρόπον μετὰ τοῦ Κλόβι, δὲν φαίνεσθε ὅτι ἀπολαμβάνετε τὴν ἡδονὴν τῆς εὐτυχίας σας; τί μένει νὰ ἐπιθυμῆτε ἔτι, μέχρι τίνος φθάνει ἡ φιλοδοξία σας; — Τὸ μεγαλεῖον, Ῥανούλφε, δὲν ἀρκεῖ

ἵνα καταστῇ τις ἀληθῶς εὐτυχής· . . . ἡ καρδία σου δὲν ἐγνώρισε ποτὲ ἄλλο αἶσθημα; — Ὁ Ῥανούλφος ἔμεινε στιγμὰς τινὰς χωρὶς νὰ ἀποκριθῇ. — Κύριε, λέγει ἀκολουθῶν, ἂν ὅχι τὸ μεγαλεῖον τοῦλάχιστον ἡ δόξα, ἡ κοινὴ ἀγάπη καὶ ἡ φιλία δὲν δύναται νὰ χορηγήσωσιν ἀληθὴ εὐδαιμονίαν; — Ῥανούλφε, δὲν ὁμιλεῖς ποσῶς καὶ περὶ ἐρώτος; — Ὁ ἐρως! (εἰς τὴν λέξιν ταύτην ὁ Ῥανούλφος τρεχίτιται· ἀλλ' ἐν τούτοις ἐξακολουθεῖ), ἐάν ὁ Ἀρκαμβώδ ἐρῇ, βεβαίως θὰ ἀντεράτῃ· τίς δύναται νὰ ἀντιστῇ; ἀλλ' ἴσως δὲν ἐξηγήθητε, Κύριε. — Ἐσιώπησα μέχρι τοῦδε, εἶναι ἀληθές, ἀλλὰ θέλω ἀποθάναι μάλλον, ἢ νὰ ἐξηγηθῶ, μήτε θέλω ἀνεχθῇ ποτὲ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν ἐξουσίαν μου . . . κρίνε ἂν πρέπη νὰ ἀγαπῶ, ἂν πρέπη νὰ πάσχω· τὸ ἀντικείμενον τοῦ διακαοῦς ἐρωτός μου, τὸ ὅποιον θέλει καταστρέψει καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ζωὴν μου, εἶναι ἡ θελκτικὴ αὕτη αἰχμαλωτος. — Ἡ Βατίλδῃ; διέκοψε μετὰ ζωηρότητος ὁ Ῥανούλφος. — Ναι, αὕτη φίλε μου, τὴν νεάνιδά ταύτην δ' ὥρισα εἰς τὴν σύζυγόν μου, καὶ ἡ Πλεκτροῦδῃ ἀγαπᾷ αὐτὴν ὡς ἴδιον τέκνοντα· ἐγὼ δὲ, αἰσθάνομαι δι' αὐτὴν ἀγάπην ἐνδόμυχον, καὶ μοὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ νικήσω ἑμαυτόν. Δὲν ἀγνοῶ πᾶν ὅ,τι τὸ λογικὸν καὶ τὸ καθῆκον ἀντιτάττουσιν εἰς τὸ αἶσθημα τοῦτο, καὶ δὲν με λανθάνει ὅτι ἡ ἀδυναμία μου αὕτη με καθιστᾷ ἐνοχον, διότι μόνη ἡ σύζυγός μου ἔπρεπε νὰ ἀπολαμβάνῃ ὅλην μου τὴν ἀγάπην καὶ ὅλην μου τὴν ἀφωσίωσιν καὶ λατρείαν. Ἀναγνωρίζω τὴν ἀποπλάνησίν μου, Ῥανούλφε, ἀλλὰ δὲν ἔχω τὴν δύναμιν νὰ ἐπανέλθω ἡ εἰκὼν τῆς Βατίλδῃς, ἡ ὠραιότης της, αἱ χάριτές της, ἡ ἀγνότης της καρδίας της, ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι ἐπασχολεῖ τὴν φαντασίαν μου, πᾶν ὅ,τι πληροῖ τὴν καρδίαν μου· ἀπειράκις συνέλαβον τὴν ἰδέαν νὰ ὁμιλήσω πρὸς αὐτήν, ἀλλὰ ὅτε τὴν βλέπω σεβασμὸς καὶ ἐνδόμυχος φόβος με καταλαμβάνει καὶ δὲν μοὶ μένει δύναμις νὰ ἀνοίξω τὸ στόμα μου (μία ἀπλὴ νεανίς, μία αἰχμαλώτος, δούλη ἐμπνέει τρόμον εἰς τὸν Διοικητὴν τῶν ἀνακτόρων τῆς Νευστρίας! ὅταν ἡ νεανίς αὕτη με κερνᾷ, τὸ ἐρύθημα τῆς αἰδοῦς, τὸ ὅποιον διαχύνεται εἰς τὰς ὠραίας αὐτῆς προεῖας καὶ ἡ συγκινητικὴ συστολή της με θέλγουν, με εὐφραίνουν. Τὰ βλέμματά μου ζητοῦν τὰ ἑδικὰ της· ἀλλ' αὕτη εἶναι ἀγνὴ ὡς ἡ περιστερά. Πρό τινος καιροῦ με πλησιάζει μετὰ πλείονος δειλίας· ἀλλ' ὅχι δὲν θέλω ποτὲ καταχρασθῇ τὴν ἐξουσίαν μου, καταστένων τὴν θέσιν της ἐπὶ μάλλον ὀδυνηράν. Ἀγνοῶ τὴν καταγωγὴν της, ὁ δὲ Ἐδμόνδ ζητεῖ ἐπιμόνως νὰ μοὶ διακοινώσῃ μυστήριόν τι ἀφορῶν τὴν τύχην των . . . οἰοιδήποτε ἂν ὦσι, με δουλεύουσι καὶ ἐγὼ χρεωστωὶς νὰ ὑπερασπισθῶ αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ πλέον νὰ σεβασθῶ τὰς ἀρετάς της Βατίλδῃς· ὅτι ἡ τιμὴ ἐπιτρέπει εἰς τὸ πάθος τῆς καρδίας μου εἶναι νὰ συντρίψω τὰς ἀλύσεις των καὶ νὰ ἀπελευθερώσω αὐτοὺς· δὲν θέλουν πλέον δεσμεύεσθαι παρ' ἐμοί, εἰμὴ διὰ τῶν

εὐεργετημάτων μου βεβαίως, Ρανούλφε, ἀποδέχεται τὰς σκέψεις μου ταύτας; — Ἀναγνωρίζω, Κύριε, τὸν ἄξιον διάδοχον τοῦ Αἰγα, εἶπεν ὁ Ρανούλφος, ἀλλὰ ρίψατε πέπλον πρὸς τὴν αἰτίαν, ἥτις γεννᾷ εἰς τὴν φαντασίαν σας τὰς ἰδέας ταύτας· φεισθῆτε τῆς Πλεκτρούδης, καὶ ἀποφύγετε τοῦ νὰ προσενησθε εἰς αὐτὴν τὴν θλίψιν ὅτι ἔχει ἀντιζηλον· δειχθῆτε ὅτι μόνη ἡ γενναιοῦτης σᾶς ἐνέπνευσεν τὴν ἀπελευθερώσιν τῶν δύο αὐτῶν αἰχμαλώτων σας· ἀλλὰ πρὸ πάντων, προσπαθήσατε ν' ἀποβάλῃτε πάθος... — Ὁ Ἀρκαμβώδ τότε παρατηρῶν αὐτὸν μὲ βλέμμα ἀνῆσυχον. — 'Ρανούλφε, λέγει, εἶναι στιγμαὶ τινες καθ' ἃς εἶσαι ἥττον σοδαρός.

Μετὰ τοῦτο διαχωρίζονται ἀμφοτέροι ἀνῆσυχοι, ζηλότυποι καὶ καθ' ὑπερβολὴν ἐρώντες τῆς Βατίλδης.

Ἡ Ἐμμα εὐρίσκεται καὶ αὖθις μετὰ τῆς φίλης της. — Εἶμεθα μόναι, φιλάττη Βατίλδη! ἄχ! πόσον ἡμῖν ἀνῆσυχος, πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου πρὸς τὴν ἐδικήν σου! ἔχω ἀνάγκην τῶν συμβουλῶν σου, τῆς φιλίας σου, τῆς συμπαθείας σου· ὁλόκληρον τὴν ψυχὴν μου θέλω θέσει εἰς τὸ φιλικὸν στήθος σου· ὅλα τὰ ἀπόκρυφα τῆς καρδίας μου θέλω παραστήσει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σου· καὶ λέγουσα ταῦτα ἐναγκαλίζεται τὴν φίλην της· στρέφουσα παντοῦ τὰ βλέμματά της· Βατίλδην, μόνη σὺ ἀκούεις... λυπήσου τὴν φίλην σου, τῇ λέγει, καὶ κλαίει πικρῶς. — ἡ Βατίλδη ἔδειξε τότε πόσον ἡ ἀγνή καὶ συμπαθὴς ψυχὴ της συνεμερίσθη τὴν θλίψιν τῆς φίλης καὶ προσεπάθει νὰ παρηγορήσῃ αὐτήν· ἡ Ἐμμα ἀκολουθῶς τῇ λέγει· ἀνεκάλυψα πλέον τὴν αἰτίαν τῆς ταρτατούσης με συγκινήσεως· εἰσέδυσσα εἰς τὰς ἐνδομύχους πτυχὰς τῆς καρδίας μου καὶ ἐντὸς αὐτῶν εὗρον αἰσθημα ὅλος διάφορον τοῦ ἀγνοῦ καὶ ἀδόλου ἐκείνου τὸ ὅποιον με ἤνονε μετὰ τῆς προσφιλοῦς μοι Βατίλδης! τὸ αἰσθημα ἐκεῖνον εἶναι ὁ ἔρω, ἐγὼ δὲ θέλω γίνεαι τὸ δυστυχὲς αὐτοῦ θυμα! καὶ τὰ δάκρυά της τότε ἔρρευσαν θερμότερα. — Ἀγαπᾷς, Ἐμμα; εἶπεν ἡ Βατίλδη μετὰ τινος συγκινήσεως. — Ἀγαπᾷ; μὲ ὑπερβολὴν, καὶ τὸ αἰσθημα τοῦτο μὲ καθιστᾷ ἔνοχον, μὲ ἀπομακρύνει τῆς ἀρετῆς καὶ μὲ ἀναδεικνύει ἀγνώμονα καὶ ἀθλίαν· ἡ Πλεκτρούδην μὲ πληροὶ ἀπὸ εὐεργεσίας· αὐτὴ μὲ ἐξήγαγεν ἀπὸ τὴν μιστην δουλείαν καὶ μὲ ἔφερε πλησίον της, ἵνα καταστήσῃ τὴν δουλικὴν ζωὴν μου προσφιλὴ καὶ γλυκεῖαν· ἀλλὰ τί λέγω, αὐτὴ μὲ ἀνύψωσεν εἰς τὴν τάξιν τῆς φίλης της, καὶ ἐμπιστεύεται εἰς ἐμὲ τὰς ἰδέας καὶ τὰ μυστικά της, καὶ ἐγὼ τολμῶ νὰ ἀγαπῶ... (Ἡ Ἐμμα θεωρεῖ τότε μετὰ προσοχῆς τὴν Βατίλδην, τῆς ὁποίας ἡ περιέργεια ὑπερέβη τὰ ὅρια, καὶ ἐπέταξεν ἐπέκεινα ἐκείνου τὸ ὅποιον ἐπρόκειτο νὰ μάθῃ) θὰ τὸ πιστεύσης, ἀνεκτίμητε φίλη; εἶπεν ἡ Ἐμμα· τὸν σύζυγον τῆς εὐεργετιδὸς μου... τὸν κύριόν μου... τὸν Ἀρκαμβώδ ἀγαπᾷ. — Ἀγαπᾷ τὸν Ἀρκαμβώδ, ἐφώναξεν ἡ Βατίλδη!...

Εὐτέρ. Τόμ. Ζ'. φυλ 37)

— Μετὰ παραφορᾶς, ἐπανέλαθεν ἡ Ἐμμα, καὶ τοσοῦτον ἐνθέρμως, ὅσω μᾶλλον προσπαθῶ νὰ περικλείσω ἐντὸς τοῦ στήθους μου τὸ πάθος τοῦτο, τὸ ὅποιον μὲ καταδασανίζει καὶ μὲ καθιστᾷ δυστυχῇ. — Ὁ δὲ κύριός μας, σὲ ἀγαπᾷ, Ἐμμα; ἠρώτησεν ἡ Βατίλδη μετὰ τρεμούσης φωνῆς. — Κολλακεύομαι νὰ πιστεύω ὅτι θέλει μὲ ἀγαπήσει... ἀλλὰ, διατὶ φεύγεις, Βατίλδη; μὲ ἐγκαταλείπει; ὁμολογῶ ὅτι ἡ ἐξήγησις αὕτη παροργίζει τὴν φρόνησίν σου· ἀλλὰ, λάβε οἶκτον διὰ τὴν φίλην σου... βοήθησόν με... δὲν μὲ ἀκούει πλέον! μὲ φεύγει! ἀλλοίμονον, ὅ ἐν ἀρετῇ ἄνθρωπος πρέπει νὰ δεικνύεται τοσοῦτον αὐστηρὸς; δὲν εἶναι τὸ πρῶτιστον τῶν καθηκόντων του νὰ συντρέχῃ τὴν δυστυχῇ ἀνθρωπότητα καὶ τὸ κατακυριεύον με πάθος δὲν εἶναι τὸ ὑπερβάλλον τῆς δυστυχίας; Βατίλδην, Βατίλδην, ἴσως μετὰ τινὰ καιρὸν δὲν θὰ ἔλχῃς τόσον ἀναληγσίαν· θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ δυνηθῇς νὰ γνωρίσης διὰ τῆς ἰδίας σου καρδίας πᾶν ὅ,τι αἰσθάνεται ἤδη ἡ ἐμὴ σκληρὰ φίλη... θέλω σὲ ἐκδικηθῇ.

Ὁ Ἀρκαμβώδ, κυριεύμενος καθ' ἐκάστην ὑπὸ τῆς αἰχμαλώτου, παρετήρησεν ὅτι αὕτῃ τὸν ἀπέφευγε μετὰ προσοχῆς καὶ προεφυλάττετο μετ' αὐστηρότητος εἰς οἰανδήποτε περίστασιν φέρουσαν αὐτὴν πλησίον τοῦ κυρίου της· ὅταν ὁ Ἀρκαμβώδ εἰσῆρχετο εἰς τὰ δωμάτια τῆς Πλεκτρούδης, ἡ Βατίλδη εὕρισκε πρόφασιν καὶ ἀπεμακρύνετο· οὐδὲν δὲ τῶν κινήματων της διέφευγε· τὰ διαπεραστικά βλέμματα τοῦ κυρίου της. Ἡμέραν τινὰ ὁ Ἀρκαμβώδ ἀπαντᾷ τὸν Ρανούλφον πλησίον τῶν δωματίων τῆς Βατίλδης καὶ τοῦ πατρός της· πρὸ πολλοῦ εἶχεν ὑπονοίας, ἀλλ' ἤδη δὲν ἀμφιβάλλει ποσῶς ὅτι μόνος ὁ ἔρω· ὠδήγησεν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸν Αὐστριακὸν ἄρχοντα, καὶ ὅτι ἡ Βατίλδην ἠγάπα αὐτόν. Ὁ Ἀρκαμβώδ τότε μικροῦ ἐδέησε νὰ ἀφεθῇ εἰς τὴν παραφορὰν τῆς ζηλοτυπίας του, ἀλλὰ πέρχοντα, ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην του τὴν θέσιν καὶ τὴν ὑψηλὴν κοινωνικὴν περαιοπῆν εἰς ἣν ἀμφοτέροι εὕρισκοντο, ἐπιστρέφει εἰς τὰ ὀπίσω, διαλογιζόμενος εἰς τὸ βῆθος τῆς καρδίας του, καὶ λέγων, ἡ Βατίλδη βεβαίως ἀγαπᾷ καὶ προτιμᾷ τὸν Ρανούλφον· μόνος ὁ Ρανούλφος ἀγαπᾷται!... Διανοομένη νὰ ἀπελευθερώσω αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς καταστήσω εὐτυχεῖς· ἀλλ' ὅχι, εἰς τὸ ἐξῆς καὶ πατὴρ καὶ θυγάτηρ θὰ ἴναι οἱ εὐτελέστεροι τῶν δούλων μου· θὰ ἔρπωσιν εἰς τὰς ταπεινότερας ἐργασίας... ἃς ἀπομακρύνωσιν τὴν Βατίλδην ἀπὸ τὰ βλέμματά μου... ἃς τὴν ἀπομακρύνωσι... διὰ πάντοτε... Νὰ ἀπομακρυνθῇ ἡ Βατίλδη ἀπ' ἐμπρός μου ὅταν αὕτῃ βασιλεύῃ μετὰ τεσσάρτης ἐξουσίας εἰς τὴν καρδίαν μου, ὅτε ἡ εἰκὼν της ἐνεχαράχθη τόσον βαθέως εἰς τὴν ψυχὴν μου! ἃς ἀφήσω νὰ παρέλθῃ μία ἡμέρα, μία μόνη ἡμέρα χωρὶς ν' ἀπολαύσω τὴν ἡδονὴν τοῦ νὰ ἶδω καὶ νὰ λατρεύσω ἐνδομύχως τὴν Βατίλδην! θὰ τῆς προσενησῶ νέας θλίψεις καταβαρύνων τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας της! θὰ αὐξή-

σω τὰ δάκρυά της . . . τὰ δάκρυα τῆς Βατίλδης ! . . δύναμαι καὶ μόνην τὴν ἰδέαν νὰ συλλάβω, καὶ ἂν αὐτὴ ἠγαπᾶτο ἀπὸ τὸν Ρανούλφον, καὶ ἂν αὐτὴ ἤθελε τὸν ἀγαπᾶ ; λησμονῶ ὅτι δὲν δύναται τις ν' ἀντιτάξῃ νόμους καὶ ἐξουσίαν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου ; ἀρμόζει εἰς ἐμὲ νὰ γείνω τύραννος τῆς Βατίλδης, ἐγὼ, ὅστις δὲν εἶμαι κύριος ἐμαυτοῦ, καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἐξελείψω ἐν μόνον αἴσθημα ! διατὶ αὐτὴ νὰ προτιμᾷ τὸν Ρανούλφον ; ἔστω, ἀλλὰ, διατὶ ἡ προτίμησις αὕτη νὰ μὲ θλίβῃ ; μήπως τὸ μεγαλεῖον ἐμπνέει τὴν συμπάθειάν μου ; ἰδοὺ μία ἀπλὴ δούλη παριστᾷ εἰς τὰ βλέμματά μου περισσότερα θέλητρα, παρ' ὅσα ἄπασαι αἱ ἡγεμονίδες τῆς γῆς . . . ὄχι, θέλω νὰ τοὺς καταστήσω ἐλευθέρους καὶ εὐδαίμονας ἴσως ἡ εὐγνωμοσύνη ἐπιφέρει ὅ,τι ἡ ἀφωσίωσις δὲν δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ, ἡ Βατίλδη ἔχει μεγάλας ἀρετὰς, καὶ ἡ ἀρετὴ εἶναι γενναία, τὰ δὲ πρὸς αὐτὴν εὐεργετήματά μου βεβαίως, θὰ κινήσωσι τὴν συμπάθειάν της.

Ὁ Ἀρχαμβώδ διατάσσει πάραυτα νὰ ἔλθῃ ὁ Ἐδμόν, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν — Ἐδμόν, σοὶ ἰδῶ τὴν ἐλευθερίαν, σὲ ἐξάγω ἀπὸ τὴν δουλείαν μετὰ τοῦ τέκνου σου . . . ἀλλὰ, διατὶ κλαίεις ; — Ἄχ ! Κύριέ μου, συγχωρήσατέ μοι ἂν δὲν ἀποκρίνωμαι τὴν στιγμὴν ταύτην διὰ τὸ μέγα τοῦτο δεῖγμα τῆς ὑπερβαλλούσης ἀγαθότητός σας ἐνόμιζον ὅτι μόνη ἡ δουλεία ἦτο τὸ μέγιστον τῶν δυστυχημάτων, ἀλλ' ἤδη δοκιμάζω ὅτι ὑπάρχουσιν ἄλλα πικρότερα καὶ σκληρότερα. Δὲν δύναμεθα νὰ ὠφεληθῶμεν ἀπὸ τὴν ὑμετέραν γενναϊότητα (προσέθεσεν ὁ σεβάσμιος ἐκεῖνος γέρον, χύνων χειμαρρῶν δακρύων.) ἡ θυγάτηρ μου, τὸ τέκνον μου . . . ἡ Βατίλδη ; τί λοιπόν ; — Κύριε, ἡ Βατίλδη ἀποθνήσκει ! — Ἡ Βατίλδη ! . . . ναι, αὕτη δὲν ἔχει, κατὰ τὰ φαινόμενα, εἰμὴ στιγμὰς τινὰς ζωῆς . . . ὁ Ἀρχαμβώδ μένει τότε ἀναίσθητος, καὶ τις τῶν δούλων τοῦ τὸν ὑποστηρίζει· ἀλλ' ἅμα ἀνέλαβε τὰς αἰσθήσεις του, λέγει — Πρέπει νὰ τὴν ἰδῶ . . . πρέπει νὰ ἰδῶ τὴν Βατίλδην, Ἐδμόνδ, ὁδήγησόν με εἰς τὸ δωμάτιόν της . . . ὥς ὑπάγωμεν ἄμέσως, ἐφ' ὃ ἐπήγαγεν ἐρωτᾷ πόθεν προῆλθε τὸ αἰφνίδιον τοῦτο δυστύχημα. — Πρότινος ἤδη καιροῦ, Κύριε, ἔβλεπα πάντοτε τὴν Βατίλδην μαραινομένην καὶ φθειρομένην ἀπὸ ζοφερὰν τινα θλίψιν (εἰς τὴν λέξιν ταύτην ὁ Ἀρχαμβώδ αἰσθάνεται ἐνδόμυχον παραχὴν καὶ λέγει κατ' ἐαυτὸν — αὕτη ἀγαπᾷ ἀναμφιβόλως τὸν Ρανούλφον), ὁ Ἐδμόνδ δ' ἐξακολουθεῖ, μετεχειρίσθη πραινέσεις, παρακλήσεις, ἀπειλὰς, παράπονα, ἔπραξα πᾶν ὅ,τι φιλόστοργος καὶ δυστυχῆς πατὴρ ἤθελε πράξει, ἀλλὰ τίποτε δὲν ἠδυνήθη νὰ τὴν πείσῃ νὰ μοὶ ἐξηγήσῃ τὴν αἰτίαν τῆς μελαγχολίας ταύτης, ἥτις τὴν ῥίπτει ἤδη εἰς τὸν τάφον· σήμερον τὸ πρῶτ' ἔκλαυσε πικρῶς καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας μου χωρὶς αἰσθήσιν . . . ἀλλοίμονον, ἡ μόνη παρηγορία, ἥτις μοὶ μένει εἰς τὸν κόσμον τοῦτον θέλει μοὶ ἀφαιρεθῇ μετ' ὀλίγον· φίλτα-

τόν μου τέκνον ! . . . Ὁ Ἀρχαμβώδ τότε ἐναγκαλίζεται τὸν Ἐδμόνδον, ἀναστενάζει βαθέως καὶ μόλις ἠδυνήθη νὰ προφέρῃ τὰς λέξεις ταύτας, ἀναμφιβόλως εἶναι σκληρὸν, εἶναι φρικτὸν νὰ ὑστερηθῇ τὴν Βατίλδην !

Ἐν τούτοις φθάνουσιν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς ἀσθενοῦς ἡ Πλεκτρούδη ἐπίσης ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῶν γυναικῶν της ἐσπυεσεν εἰς βοήθειάν της καὶ βλέπουσα τὴν δυστυχὴ νεάνίδα ἡμιθανὴ τὴν λαμβάνει εἰς τὰς ἀγκάλας της, καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὴν εἰς τὴν ζωὴν· ἡ Ἑμμα εὐρισκομένη πλησίον της ἠθέλησε νὰ ἐγγίσῃ μίαν τῶν χειρῶν της, ἀλλ' ἡ Βατίλδη μὲ ὄλην τὴν ἀδυναμίαν της, ὥστ' ἡ τὰς χεῖρας τῆς Ἑmmas. Ὅποια ὅμως εἰκὼν παρίστατο ἐνταῦθα ! πέπλον ἀναπεπταμένον, κόμη ξανθὴ καὶ ἀμελῶς ἐρρίμενη ἐπὶ ἀλαχυστρίνου στήθους, μέτωπον ἡγεμονικὸν κεκαλυμμένον ὑπὸ τῆς σκᾶς τοῦ θανάτου, ὀφθαλμοὶ μαγευτικοί, μὴ δυνάμενος ν' ἀτενίσωσιν εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, βλέφαρα μακρὰ καὶ μαῦρα ἐγγιζόντα παρειὰς ὧς ἡ ὠχρότης καθίστα θελκτικωτάτας ! ὁ Ἀρχαμβώδ ῥίπτεται πρὸς τὴν Βατίλδην καὶ κράζει, Βατίλδη ; . . . εἰς τὴν φωνὴν ταύτην ἡ νεᾶνις κάμνει κίνημά τι, ἀνοίγει τοὺς κεκλεισμένους ὀφθαλμούς της, ῥίπτει ἀσθενὲς τι βλέμμα ἐπὶ τοῦ Ἀρχαμβώδ καὶ τῆς Ἑmmas καὶ πίπτει αὐθις εἰς τοὺς βραχίονας τῆς Πλεκτρούδης. Στιγμὰς τινὰς μετὰ ταῦτα ἐκτείνει τὴν νεκρὰν χεῖρα εἰς τὸν πατέρα της, ὅστις ἐβυθίζετο εἰς δάκρυα, ἔπειτα στρέψασα πρὸς τὸν Ἀρχαμβώδ, λέγει μετὰ μακροῦ τινος στεναγμοῦ. — Ὑμεῖς, Κύριε, ἔδω ! καὶ κλίνει πάραυτα τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν Πλεκτρούδην, ὥς ἂν κυριευθεῖσα ὑπὸ ἀπελπισίας. Ὁ Ἀρχαμβώδ ἠναγκασμένος νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς διαταγὰς τοῦ Κλόβις περιμένοντος αὐτὸν, ἐπανέρχεται πολλάκις ἐπὶ τῶν βημάτων του, συνιστᾷ πρὸς πάντας τὴν Βατίλδην, διατάσσει νὰ ληφθῇ πᾶσα προσπάθεια ὑπὲρ τῆς ζωῆς της, καὶ πρὶν ἐξέλθῃ πλησιάζει αὐτὴν τρέμων, καὶ λέγει χαμηλῇ τῇ φωνῇ, — σὲ περιμένει μεγάλη εὐτυχία, Βατίλδη. Ὁ πατὴρ αὐτῆς καὶ ἡ Πλεκτρούδη εἶχον μακρυνθῇ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν.

Ὁ Βασιλεὺς εἰς τὴν μετὰ τοῦ Ἀρχαμβώδ ἐντευξίν του ἐγκωμιάζει τὴν Βατίλδην· ὁ δὲ ὑπουργὸς αὐτοῦ πλήρης θλίψεως λαμβάνει εἰδὸς τι ψυχικῆς ἀνακουφίσεως, καθότι ἠδύνατο νὰ κλαίῃ ἐλευθέρως ἐνώπιον τοῦ κυρίου του· ὁμιλεῖ πρὸς αὐτὸν μετὰ παραφορὰς περὶ τῶν ἐπαγωγῶν θελημάτων της, καὶ περὶ τῆς ἀρετῆς τῆς Βατίλδης, προσθέσας ὅτι ἀπηλευθέρωσεν αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα της· Ὁ Κλόβις ἐθαύμασε τὴν καλλονὴν καὶ τὰς χάριτας τῆς Βατίλδης, ἣν εἶδεν εἰς διαφόρους περιστάσεις ἤδη δὲ δίδει πάραυτα τὴν ἄδειαν εἰς τὸν Ἀρχαμβώδ ν' ἀναχωρήσῃ, τῷ διακοινώνει τὰς θελήσεις του, καὶ προσθέτει — Ἀρχαμβώδ, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Βατίλδη πρέπει νὰ ἦναι πρῶτιστα ἀντικείμενα τῶν φροντίδων σου. (ἀκολουθεῖ).